

Samenvatting Hoofdstuk 8 Reiniging, desinfectie en sterilisatie van instrumentarium

8.1 Wat is het beleid rond RDS-methodes (reiniging, desinfectie, sterilisatie) van instrumentarium?

Reiniging en (thermische) desinfectie

Machinaal

- reinig instrumentarium altijd voorafgaand aan desinfectie en sterilisatie;
- reinig instrumentarium bij voorkeur in een thermodesinfector;
- alleen instrumentarium dat niet bestand is tegen vocht, hoge temperaturen of de chemicaliën van de thermodesinfector, en waar geen alternatief voor is dat daar wel tegen bestand is, mag handmatig gereinigd en chemisch gedesinfecteerd worden.
- maak afspraken met een externe zorgaanbieder in het geval een thermodesinfector niet aanwezig is;
- volg bij het beladen van thermodesinfector en sterilisator de aanwijzingen van de fabrikant/leverancier nauwkeurig op.

Ultrasoon

- gebruik eventueel een ultrasoon reinigungsapparaat bij moeilijk te reinigen instrumentarium.

Categorie A

- pas reiniging, thermische desinfectie en verpakte sterilisatie toe bij instrumentarium, inclusief hand- en hoekstukken, voor invasieve ingrepen waarbij contact met steriel weefsel plaatsvindt, zoals:
 - CH1 ingrepen (zie hoofdstuk 11 van de richtlijn).
- pas reiniging, thermische desinfectie en ten minste onverpakte sterilisatie, inclusief hand- en hoekstukken, toe, zoals:
 - CH2-ingrepen (zie hoofdstuk 11 van de richtlijn).

Categorie B

- pas tenminste reiniging en thermische desinfectie toe bij instrumentarium, inclusief hand- en hoekstukken, voor ingrepen waarbij instrumentarium in contact kan komen met slijmvliezen, zoals:
 - wortelkanaalbehandelingen;
 - (periodieke) controle;
 - supra- en subgingivaal tandsteen verwijderen;
 - curettages;
 - restauraties;
 - orthodontische behandelingen;
 - het maken van röntgenfoto's.
- gebruik endodontisch instrumentarium zoals endo-vijltjes, ruimers en extirpatienaalden persoonsgebonden.

Categorie C

- pas reiniging en thermische desinfectie toe bij instrumentarium dat niet in de mond wordt gebruikt en dus niet in contact komt met slijmvliezen;
- pas chemische desinfectie alleen toe indien het instrument niet bestand is tegen

thermische desinfectie.

8.2 Wat is het beleid rond RDS-methodes (reiniging, desinfectie, sterilisatie) van hol instrumentarium?

- gebruik een thermodesinfector met speciale adapters voor hol instrumentarium;
- hand- en hoekstukken worden gereinigd, thermisch gedesinfecteerd dan wel gesteriliseerd waarbij de volgende keuzemogelijkheid bestaat:
 - A) thermodesinfector met speciale adapters;
 - B) hand- en hoekstukreiniger met mogelijkheid tot thermische desinfectie/sterilisatie;
 - C) hand- en hoekstukreiniger zonder mogelijkheid tot thermische desinfectie/sterilisatie gevolgd door (eventueel) verpakte sterilisatie;
- holle instrumenten waarvoor geen adapters voor de thermodesinfector bestaan moeten handmatig worden gereinigd en daarna in een klasse B autoclaaf worden gesteriliseerd.

8.3 Wat is het beleid t.a.v. de meerfunctiespuit?

- na elke patiënt moet de meerfunctiespuit worden doorgespoeld met water en lucht gedurende 10 seconden;
- de buitenzijde van de meerfunctiespuit wordt na gebruik gereinigd en gedesinfecteerd of ingepakt met een sleeve;
- niet-disposable tips (waar geen adapter voor is in een apparaat voor reiniging en thermische desinfectie) worden inwendig gereinigd, gespoeld en vervolgens gesteriliseerd.

8.4 Wat is de procedure van ultrasoon reinigingen en hoe wordt het apparaat onderhouden?

- overweeg het gebruik van ultrasoon reinigen voor boortjes, hol en scharnierend instrumentarium;
- gebruik de ultrasoonreiniger volgens de instructie van de fabrikant;
- controleer regelmatig de ultrasone werking van het apparaat met behulp van bijvoorbeeld de Sonocheck, aluminiumfolie test of lab-glaasjes test.

8.5 Welke thermodesinfectoren zijn toegelaten?

- gebruik alleen thermodesinfectoren die voldoen aan de NEN-EN-ISO 15883-1-2;
- gebruik in een thermodesinfector specifieke adapters (door fabrikant goedgekeurd en deel uitmakend van de CE die op het apparaat rust) voor reiniging en desinfectie van hol instrumentarium.

8.6 Hoe dient men om te gaan met het monitoren van het thermodesinfectie proces?

- gebruik een thermodesinfector conform de aanwijzingen van de fabrikant;
- controleer visueel de reinheid van de instrumenten na ieder proces;
- voer zelf conform de voorschriften van de fabrikant het gebruikersonderhoud en controles uit en documenteer dit;
- laat de periodieke onderhoudsbeurten en controlemetingen - ten minste jaarlijks - uitvoeren conform de NEN-norm R8154 door de leverancier of fabrikant en documenteer dit.

8.7 Wat is het beleid rond chemische desinfectie van instrumentarium?

- pas chemische desinfectie van instrumentarium alleen toe indien instrumenten niet bestand zijn tegen thermische desinfectie of als het instrument niet semi-kritisch of kritisch gebruikt wordt;
- gebruik alleen in Nederland wettelijk toegelaten desinfectiemiddelen met een toelating voor het desinfecteren van instrumentarium (zie hoofdstuk 7 van de richtlijn);
- hanteer altijd de voor het desinfectans voorgeschreven concentratie en inwerktijd;
- gebruik een afgesloten bak;
- ververs de desinfectievloeistof dagelijks of eerder op indicatie van de fabrikant en bij zichtbare vervuiling direct.

8.8 Welke sterilisatoren zijn toegelaten?

- gebruik een NEN-/ISO-/CE-goedgekeurde stoomsterilisator (NEN-EN 13060) die geschikt is voor de te steriliseren instrumenten en materialen.

8.9 Hoe dient men om te gaan met het monitoren van het sterilisatieproces?

- gebruik een sterilisator conform de aanwijzingen van de fabrikant;
- voer zelf conform de NEN-norm EN13060 de correcte procesvoering uit en documenteer dit;
- voer zelf conform de voorschriften van de fabrikant het gebruikersonderhoud uit en documenteer dit;
- laat de periodieke onderhoudsbeurten en controlemetingen uitvoeren conform de NEN-norm R8153 door de leverancier of een andere door de fabrikant geaccrediteerde firma en documenteer dit.

8.10 Hoe lang blijft verpakt instrumentarium steriel?

- hersteriliseer uiterlijk zes maanden na datum van sterilisatie;
- verpak het instrumentarium voor hersterilisatie in een nieuwe sterilisatieverpakking;
- instrumentarium in vochtig geworden of beschadigde verpakking moet opnieuw verpakt én gesteriliseerd worden;
- vermeld de einddatum van steriliteit op de verpakking.